

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Ragna-Roke, (et dansk Æmter)

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Ragna-Roke, (et dansk Æmter)", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, University of Aarhus. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1817_312_12-intro-shoot-idm259.pdf (tilgået 01. august 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Tredje scene

I tredje scene er stedet rykket fra Luthers grav til omgivelserne ved Sagas bolig i morgenstunden. Første lange del af scenen består af Norne-Giæsts monolog, hvori han reflekterer over historiens væsen og betydning. Først med en konkret sansning af Sagas bolig, der beskrives med allusion til Valhal i *Gylfes Forblændelse (Gylfaginning, afsnit 2)*, dernæst i en parallelisering af mytologien og historien, hvor han fastslår, at "Fædres Asgaard var og Sagas Borg" (s. 353). *Vølvens spådom (Vøluspa)*, som for Grundtvig var den nordiske mytologis urtekst, fremdrages som forbindelsen mellem oldtidens forestillinger om ragnarok og den kristne historie:

"Hvem kiender Vøluspa, og seer det ei, / At Ragna-Roke er en Saga-Sone, / Og Seier-Støtten, Balders Bautasteen, / Den Pagtens Ark hvori paa gyldne Tavler, / Indgravet er det store Vidnesbyrd / Om Sagas Pagt med Norner og med Gimle!" (s. 353).

Norne-Giæst sidestiller således Balders sejrsmonument med pagtens ark fra *Det gamle Testamente*.

Sidste halvdel af scenen er en dialog mellem Norne-Giæst og Sagas portvogter, Fjølvid, der ikke vil lukke Norne-Giæst ind. Han har ifølge Toldberg stillet sig imellem historien (Saga) og dens discipel (Norne-Giæst) (1950, s. 86). Fjølvids gestalt og scenens optrin, hvor han udspørger Norne-Giæst, har Grundtvig hentet to steder: for det første fra *Den ældre Eddas heltegedigt Fjølsvinns Sang (Fjølsvinnsmál)*; her er Fjølvid en trold, der vogter borgen, hvor Menglød sidder fangen. For det andet fra *Gylfes Forblændelse (Gylfaginning)* i *Den yngre Edda*, hvor Fjølsvinn eller Fjølsvid er et af Odins tilnavne. I "Ragna-Roke" gør Grundtvig ham til en repræsentant for den rationalistiske, selvsikre kundskab, som Norne-Giæst opponerer mod.

Figuren har altså ikke hjemme i sangen om Grimner (*Grimnismál*), hvor man ellers kan læse om Saga og Odin, men er Grundtvigs sammenstilling, hvilket allerede refereres til afslutningsvis i Norne-Giæsts monolog, hvor han får øje på Fjølvid: Portvogteren, der med al sin kløgt og sit vid sidder og jagttager historiens hændelser, han "Beskuer Veiens Løb og Folkets Færdsel, / Og det paa Ruden sig aftegner Alt, / *Livagtig* ret med sine egne Farver; / Men den *Livagtighed* er ogsaa Alt, / Hvad i dit Øie seirer over Døden" (s. 355). Med denne udtalelse har Grundtvig lagt en reel kritik af Fjølvid i munden på Norne-Giæst, idet 'livagtighed' skal forstås i betydningen en efterligning, en kopi (Lundgreen-Nielsen 1980, s. 767). For Fjølvid er Sagas borg ikke andet end en efterklang, men for Norne-Giæst siger hans hjerte, at stedet er meget mere (s. 356). Det rationelle historiesyn mangler altså følelserne til at opridse andet end et overfladisk billede.

Toldberg peger på, at samtalen afhandler forudsætningerne for reformationen, altså bekæmpelsen af katolicismen og dens historiesyn (1950, s. 86). Grundtvig lader da også dialogen fremkomme med flere spydige bemærkninger om den tyske romantik, hvor flere af dens tænkere og tilhængere var konverteret til katolicismen; deriblandt Friedrich Schlegel, der hentydes til flere gange under navne som Irminsul og Mose-Uller (s. 362), hans studier i sanskrit samt hans idealistiske roman fra 1799, *Lucinde*, der var et angreb på almindelig, borgerlig ægteskabsmoral. Med tiden udviklede Schlegel sig dog i en mere kristelig og konservativ retning og konverterede til katolicismen i 1809. I diskussionen mellem Norne-Giæst og Fjølvid bølger ordspillene frem og tilbage om, hvem der er arvtager til Saga, og slutter til sidst uden egentlig afklaring.